

Advokat Tine Kristiansen

Vår dato: 23.03.2023
Vår referanse: 22/50771 - 12
Deres dato:
Deres referanse: TK

Vedtak - krav om dekning av sakskostnader

Sammendrag: Landbruksdirektoratet tar kravet om dekning av sakskostnader delvis til følge. Beløpet som dekkes utgjør kr 128 900,- inkl. mva. Dette har vært vesentlige og nødvendige kostnader til advokat- og takstbistand i denne saken.

Landbruksdirektoratet har i forbindelse med omgjøring av konsesjonsvedtak, mottatt krav om dekning av sakskostnader, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 36.

Hanne H. Jørgensen krever dekning for utgifter til advokatbistand, taksering av eiendom, og tapt arbeidsfortjeneste og kjøregodtgjørelse for Runar Jørgensen.

Bakgrunn for kravet

Saken har en lang forhistorie som er kjent for parten. Vi gjengir derfor ikke denne.

Hanne H. Jørgensen fikk i vedtak av 15. februar 2023 medhold i sin anmodning om at Statsforvalteren i Vestlands vedtak av 3. mai 2022 er ugyldig. Landbruksdirektoratet konkluderte med at det ikke foreligger boplikt på gnr. 39 bnr. 1 og 24 i Vik kommune, jf. konsesjonsloven § 5 første ledd nr. 1 og annet ledd. Vi konkluderte også med at driftsenhetsvedtakene fattet av oss og Statsforvalteren i Vestland skulle oppheves.

Krav om sakskostnader

Det samlede kravet lyder på kr 281 453,50,- inkl. mva. Kravet gjelder kostnadene Hanne H. Jørgensen har hatt som følge av å ha kjøpt advokatbistand i saken, utgifter til taksering av eiendom og tapt arbeidsfortjeneste for Runar Jørgensen. I kravet viser du til at samtlige kostnader har vært nødvendige for å få vedtakene opphevet.

Du anfører i kravet at Hanne H. Jørgensen i tillegg til hjemmelen i fvl. § 36, også har grunnlag for å kreve kostnadene dekket etter alminnelige erstatningsrettslige regler, som følge av urettmessig og uaktsom opptreden fra det offentlige.

Landbruksdirektoratet bemerker

Når et vedtak blir endret til gunst for en part, skal han tilkjennes dekning for vesentlige

utgifter som har vært nødvendige for å få endret vedtaket, jf. fvl. § 36.

Kravet om dekning av sakskostnader er fremsatt i rett tid, jf. fvl. § 36 tredje ledd.

Vi har gått gjennom bilagene og har kommet til en annen totalsum enn deg. Ut fra bilagene er totalsummen på kr 280 938,50,- inkl. mva. Vi legger denne summen til grunn for saken.

Du har oppgitt en timepris på kr 1 700,- ekskl. mva. for perioden 12.7.21 – 23.12.21, det vil si kr 2 125,- inkl. mva. for den perioden. For perioden 3.5.22 – 6.3.23 har du oppgitt en timepris på kr 1 800,- ekskl. mva., det vil si kr 2 250,- inkl. mva.

Vedtaket er endret til gunst for parten

En endring til gunst innebærer at den fornyede behandlingen ender med et vedtak som stiller parten i en bedre rettslig stilling enn det opprinnelige vedtaket.

I vedtak av 15. februar 2023 tok Landbruksdirektoratet Jørgensens omgjøringsbegjæring til følge. Vedtaket medførte at vilkåret om boplikt i kommunens konsesjonsvedtak falt bort. Dette innebar en endring til gunst for Hanne H. Jørgensen, og oppfyller vilkåret i § 36 første ledd.

Kravet om at kostnadene har vært «vesentlige» og «nødvendige»

Kravet som er fremsatt er av en slik størrelse må sies å være «vesentlig». Spørsmålet Landbruksdirektoratet må ta stilling til er om kostnadene som kreves dekket, har vært «nødvendige for å få endret vedtaket».

Vilkåret om at kostnadene må ha vært nødvendige for å få endret vedtaket betyr at utgifter som er påløpt etter at Landbruksdirektoratet endret vedtaket, ikke kan dekkes. Dette fordi slikt arbeid ikke kan sies å ha medvirket til endringen til gunst. Du har krevd å få dekket sakskostnader på kr 9 000,- inkl. mva. etter at vi traff vårt omgjøringsvedtak. Kravet går frem av timelistene du har vedlagt og knytter seg til oppføringer 15.2.23 og 6.3.23, til sammen 4 timer. Kr 9 000,- inkl. mva. kan etter vårt skjønn derfor ikke dekkes. Vi avskjærer dekning for denne delen av kravet.

Arbeid før Statsforvalterens klagevedtak av 3. mai 2022 har ikke medvirket til at klagevedtaket er endret til gunst. Kostnader til slikt arbeid kan ikke kreves dekket, da de ligger forut for vedtaket vi har endret¹. Timelisten viser at det fra 12.7.21 til 23.12.21 er 21 timer som knytter seg til arbeid før Statsforvalteren fattet sitt klagevedtak. Med en timepris på kr 2 125,- inkl. mva. i 2021, utgjør dette til sammen kr 44 625,- inkl. mva. som ikke kan dekkes. Vi avskjærer dekning for denne delen av kravet. Det samme gjelder kr 6 700,- inkl. mva. for «enkel verdivurdering». Verdivurderingen er foretatt i 2021, før klagevedtaket ble endret til gunst.

I utgangspunktet kan det dekkes utgifter for perioden mellom 3. mai 2022 og 15. februar 2023. Av timelisten som er oversendt er det oppført 48,5 timer for advokatbistand². Med en timepris på kr 2 250,- inkl. mva. for 2022 og 2023, utgjør dette kr 109 125,- inkl. mva.

¹ Jf. SOMB 2014-1963

² 48,5 timer for datoene 3.5.22, 4.5.22, 20.6.22, 22.6.22, 23.6.22, 1.7.22, 4.7.22, 5.7.22, 6.7.22, 7.7.22, 28.12.22, 29.12.22, 30.12.22, 3.1.23, 5.1.23, 11.1.23, 12.1.23, 13.1.23, 16.1.23, 17.1.23 og 15.2.23.

Det er i denne perioden også utgifter til takst (gjennomgang med Statsforvalter) og tilstandsrapport på kr 19 775,- inkl. mva.

Spørsmålet er om de totale summene på kr 109 125,- inkl. mva. for advokatkostnader og kr 19 775,- inkl. mva. for takst og tilstandsrapport er dekningsverdige etter fvl. § 36.

Ved vurderingen av hvorvidt nødvendighetsvilkåret er oppfylt, tar vi utgangspunkt i følgende uttalelse fra Justis- og beredskapsdepartementets rundskriv G-1995-37:

«Ved vurderingen av om slik bistand har vært nødvendig, må det fortsatt legges vesentlig vekt på sakens vanskelighetsgrad og om saken har et komplisert faktum eller reiser kompliserte juridiske spørsmål. I saker hvor endringen skyldes endret skjønnsutøvelse, må det vurderes om bistanden har vært nødvendig for å vinne frem på dette grunnlaget.»

Videre må vilkåret ses i lys av hvor store verdier det er tale om³, og om det er objektiv årsakssammenheng mellom de pådratte utgiftene og den oppnådde endringen⁴. Nødvendighetskriteriet skal vurderes med utgangspunkt i partens subjektive oppfatning⁵, men det er likevel ikke parten alene som kan avgjøre hva som kan dekkes⁶.

Vi vurderer at de steg Hanne H. Jørgensen har tatt i saken fremstår som naturlige tiltak i prosessen. Fakturaspesifikasjonene i advokat- og takstregningene, beskriver adekvate steg i arbeidet med å få omgjort Statsforvalterens vedtak av 3. mai 2022.

Etter en helhetsvurdering er vi kommet til at de utgiftene Hanne H. Jørgensen har hatt til advokat og takstmann i denne perioden, har vært nødvendige.

Tap av arbeidsinntekt og kjøregodtgjørelse

I sakskostnadskravet har du fremsatt krav om dekning av utgifter som Runar Jørgensen har hatt. Det er opplyst at han er Hanne H. Jørgensens ektefelle. Han har tatt avspasering uten lønn og dermed tappt arbeidsinntekt, kostnader til bilkjøring i anledning saken og til bistand fra regnskapsfører for attest for tappt lønn. Til sammen er disse postene på kr 91 713,50,- inkl. mva.

I fvl. § 36 første ledd går det frem at «når et vedtak blir endret til gunst for en part, skal han tilkjennes dekning for vesentlige kostnader...». Det er i dette tilfellet ikke parten selv som har hatt tappt arbeidsinntekt eller kostnader til bilkjøring i anledning saken, men hennes ektefelle. Han er ikke *part* i saken jf. § 36 første ledd. Vi mener det ikke er grunnlag for å gi dekning for kravene på til sammen kr 91 713,50,- inkl. mva.

³ Jf. NOU 2019:5 side 459 jf. JDLOV-1999-20138

⁴ Jf. SOMB-2019-5140

⁵ Jf. SOMB-2020-252

⁶ Jf. SOMB-2015-2936 der det uttales: «I så tilfelle ville lovens begrensning til nødvendige kostnader ikke ha vært reell. Det er bare utgifter til tiltak som parten med rimelighet kunne anse som formålstjenlige, som er omfattet av bestemmelsen».

Sakskostnader på erstatningsrettslig grunnlag

I sakskostnadskravet har du fremsatt krav om dekning av sakskostnader på erstatningsrettslig grunnlag. Vi forstår det slik at dette er sakskostnader knyttet til tapt arbeidsinntekt for Runar Jørgensen og de sakskostnader som ikke dekkes etter fvl. § 36.

Landbruksdirektoratet kan ikke se at vi har opptrådt på en måte som medfører at vi er erstatningspliktig. Vi kan ikke se at verken Statsforvalteren eller Landbruksdirektoratet har utvist skyld i forbindelse med saksbehandlingen. Vi kan uansett ikke ta stilling til kravet, idet krav om erstatning må fremsettes mot Staten v/Landbruks- og matdepartementet.

Sammenstilling:

Periode	Beløp	Utfall
12.7.21 – 23.12.21	Kr 44 625,- inkl. mva. (ref. Bilag 2 timeliste, oppføringer fra 12.7.21 til 23.12.21) Kr 6 700,- inkl. mva. (ref. faktura fra Verdibbygg AS datert 24.8.21)	Dekkes ikke
17.2.22 – 28.3.22	Kr 109 125,- inkl. mva. (ref. Bilag 2 timeliste, oppføringer fra 3.5.22 til 15.2.23) Kr 19 775,- inkl. mva. (ref. Bilag 1-1 og 1-2, faktura for takst- og tilstandsrapport)	Dekkes
15.2.23 – 6.3.23	Kr 9 000,- inkl. mva. (ref. Bilag 2 timeliste, oppføringer 15.2.23 - 6.3.24)	Dekkes ikke
9.8.21 – 9.12.22	Kr 76 274,- inkl. mva. (ref. Bilag 1-5 «krav om og bekreftelse på tapt arbeidsfortjeneste» datert 24.2.23)	Dekkes ikke
9.8.21 – 9.12.22	Kr 13 876,50,- inkl. mva. (ref. Bilag 1 «Kjøring i forbindelse med takstmann og Statsforvalter»)	Dekkes ikke
9.8.21 – 9.12.22	Kr 1 563,- inkl. mva. (ref. Bilag 1-4 «Bistand med attest fra regnskapsfører på tapt lønn»)	Dekkes ikke
	SUM krevd beløp	SUM som dekkes
	Kr 280 938,50,- inkl. mva.	Kr 128 900,- inkl. mva.

Da Hanne H. Jørgensen ikke er registrert i merverdiavgiftregisteret, vil sakskostnader bli

utbetalt inkludert mva.

Vedtak: Landbruksdirektoratet innvilger delvis kravet om dekning av sakskostnader. Utgifter på kr 128 900,- inkl. mva. har vært vesentlige og nødvendige kostnader i denne saken, jf. fvl. § 36.

Beløpet overføres omgående til klientkonto 473 03 110 433 og merkes med «Hanne Hopperstad Jørgensen – konsesjonssak».

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages, jf. fvl. § 29. Klagen må fremsettes senest tre uker etter at vedtaket kom frem til parten. Landbruks- og matdepartementet er klageinstans. Eventuell klage sendes til Landbruksdirektoratet.

Med hilsen
for Landbruksdirektoratet

Aud-Ingrid Krefting
seksjonssjef

Chris Drange Roksvåg
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Advokat Tine Kristiansen

Kopi til:
Statsforvaltaren i Vestland

Njøsavegen 2

6863 LEIKANGER